

Наступний блок базових знань «Дані, статистика та ймовірність», і тут слід зазначити про існування можливостей початкового курсу математики в цьому напрямі, хоча вони й досить обмежені. У ДС початкової загальної освіти та ТОП представлена змістова лінія «Робота з даними», яка передбачає представлення даних на лінійних діаграмах та зчитування даних з діаграм. Також, завдання з логічним навантаженням можуть передбачати комбінаторні задачі, які розв'язуються доборою, та завдання на визначення більш ймовірної події.

Таким чином, початковий курс математики має певний потенціал для успішного засвоєння базових знань учнями 5 – 9-х класів. Вчитель початкової школи має розуміти розгортання у подальшому навчанні в базовій школі певних змістових ліній початкового курсу математики та їх компонентів, і з огляду на це реалізовувати наступність математичної освіти школярів.

Фідкевич О.Л.,

*кандидатка філологічних наук, провідний співробітник
відділу навчання мов національних меншин і зарубіжної
літератури Інституту педагогіки НАПН України*

МОВНЕ ПОРТФОЛІО ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У ПРОГРАМАХ БАГАТОМОВНОЇ ОСВІТИ

Входження України в європейський простір обумовлює необхідність удосконалення системи освіти, її адаптації до існуючих європейських реалій, що сприятиме ефективності діяльності учнів в умовах полікультурного світу, підвищенню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Одним із напрямів цієї трансформації є запровадження сучасної моделі багатомовної освіти, метою якої є формування в учнів багатомовної

компетентності, що визначає здатність компетентно послуговуватися державною, рідною і іноземною мовами; толерантно спілкуватися в полікультурному середовищі на основі ставлення до мовного і культурного розмаїття як цінності.

Багатомовна компетентність є за своєю сутністю метакомпетентністю і представляє складний асиметричний, динамічний комплекс *комунікативних компетентностей* виучуваних мов і *металінгвістичної, міжкультурної, компенсаторної компетентностей*. Ці специфічні багатомовні компетентності забезпечують здатність доцільно переключатися з однієї мови на іншу, виконувати посередницьку роль між мовами і культурами.

Сучасною технологією моніторингу навчальних досягнень учнів в програмах багатомовної освіти є мовне портфоліо.

Мовне портфоліо учня/учениці зазвичай складається з мовного паспорту, біографії та досьє.

У мовному паспорті наявні відомості про мовне середовище, перелік виучуваних мов; терміни, впродовж яких вивчається кожна мова; інформація про використання цієї мови в різних сферах і ситуаціях (перебування за кордоном, спілкування з носіями мови); визначення особистих цілей навчання кожної мови.

Мовна біографія вміщує листи самооцінки учнів щодо сформованості основних умінь в різних видах мовленнєвої діяльності в кожній мові та використання ними навчальних стратегій, наприклад: «Я запам'ятовую слова краще, якщо...», «Я розумію текст краще, якщо..», «Я усно сприймаю текст краще, якщо...» тощо.

Мовне досьє репрезентує роботи учнів, які свідчать про їхні досягнення в опануванні мовами (твори, есе, грамоти, сертифікати за участь в проектах). Учні разом із вчителем мають визначити терміни наповнення мовного досьє (наприкінці теми, чверті, півроку). Ці добірки мають коментуватися учнями:

чому саме ці роботи розміщено в досьє, чим вони є значущими для них, які роботи є найбільш вдалимими, які потребують удосконалення. Коментарі здійснюються мовою, яку обирає сам учень.

Учні можуть вносити свої корективи в структуру і рубрикацію власного мовного портфоліо. Воно може бути складовою частиною загального портфоліо учня/учениці.

Надаємо приклад мовного портфоліо для учнів 3-4 класу.

Перший розділ може мати такі назви: «Мій мовний паспорт», «Мій мовний документ» або «Мови, які я знаю (вивчаю)».

І. Мій мовний документ

1. Мова(и), якими я розмовляю в родині:

2. Мова(и), якими я спілкуюся з друзями:

3. Мови, які я вивчаю в школі. Для чого я їх вивчаю?

4. Мови, які я вивчаю поза школою (мета):

5. Я спілкуюся із носіями різних мов і використовую такі мови:

6. Я маю родичів і друзів у інших країнах (у яких?) Я спілкуюся з ними мовами (якими?)

7. Країни, які я хочу відвідати (відвідав(ла)):

8. Мені подобаються свята, традиції (які?) моєї країни, тому що...:

9. Мене цікавлять свята, традиції (які?) інших країн (яких?). Я хочу до них долучитися, тому що...

II. Моя мовна біографія

1. Я почав вивчати другу і третю мови (терміни, умови вивчення: в родині, в школі, в гуртку тощо)...

2. Як я оцінюю свої досягнення в кожній мові?

3. Що мені легко робити (подобається робити) кожною вивчуваною мовою? (постав позначку в квадратику)

слухати

говорити

читати

писати

4. Я допомагаю під час групової роботи іншим учням зрозуміти зміст текстів другою, третьою мовою (конкретизувати мови); спілкуватися цими мовами (або сам(а) потребую допомоги).

5. Під час слухання, я краще розумію зміст тексту, коли...

6. Під час читання я краще розумію текст, коли ...

7. Для того, щоб добре написати твір, я ...

8. Для того, щоб спілкуватися з іншими учнями другою (третьою) мовами я ..

10. Що я роблю, щоб досягти успіхів у вивченні кожної мови?

III. Моя мовна скарбничка

Мовна скарбничка уміщує:

- письмові роботи, які сам учень визначає як кращі;

- словнички, складені учнем(ученицею); перелік прочитаних книг; добірку цікавої інформації з теми;
- матеріали індивідуальних та групових проєктів;
- нагороди та інші форми визнання досягнень учня.

Листки самооцінки є складовою другої частини мовного портфоліо.

Листки самооцінки готуються вчителем і обговорюються з учнями відповідно до спільно розроблених дескрипторів.

Також у другій частині портфоліо можуть бути розміщені анкети з відповідями учня/учениці, які також є ефективною формою визначення ставлення учнів до вивчення інших мов, до інших культур.

Важливо, щоб анкети не містили формальні загальні питання («Що тобі подобається або не подобається в культурі іншого народу?»), а були спрямовані на осмислення конкретних явищ, подій, традицій цієї культури після обговорення цієї теми на уроці, або після завершення проєкту, тематичного заходу. Краще ставити такі запитання: «Що спільного в культурах народів (конкретизувати яких народів і які явища, події, ритуали порівнюються)»?; «Чим вони відрізняються?»; «Що тобі здалося цікавим?»; «Що тебе здивувало?».

Мовне портфоліо надає можливість визначити рівень умінь учнів, які свідчать про сформованість багатомовної компетентності; мотивацію учнів до навчання мов і використання їх у повсякденній діяльності; рефлексію учнів щодо свого навчальних досягнень.